

Recull de propostes de la Trobada dels Cercles per a la Sostenibilitat

Acta per grups de la jornada del 17 de gener
de 2009 a Girona

En aquest document recollim totes les aportacions realitzades pels grups a la Trobadra dels Cercles per a la Sostenibilitat Territorial, celebrada el dissabte 17 de gener de 2009 a la Casa de Cultura de Girona.

Prop de 40 persones van intervenir en la jornada, representant dinou entitats del Gironès, el Pla de l'Estany, La Selva, la Garrotxa, el Baix Empordà i Ripollès.

L'objectiu era presentar la memòria d'activitats de l'any 2008 del CST i establir les línies d'estratègiques a seguir a mig termini per impulsar una Nova Cultura del Territori. Es va iniciar a les 10 del matí valorant les tasques fetes durant el 2008 i es va continuar amb un treball en grups reflexionant sobre les mancances per promoure la Nova Cultura del Territori, els recursos que es podrien compartir entre entitats i quines han de ser les estratègies prioritàries del CST. Després d'unes breus votacions sobre l'organització es van llegir les conclusions de la trobada, que marcaran l'acció de l'associació durant el termini 2009-2011.

Aquest document es complementa amb el de les Conclusions de la Trobada (disponible a www.centresostenibilitat.cat, apartat Documents > CST > Trobada de Cercles)

1- Quines mancances detecteu per promoure una Nova Cultura del Territori en el vostre sector o àmbit territorial?

GRUP 1

- Connectivitat territorial. Els espais protegits són poc reals.
- Manca el relleu generacional. Hi ha carència en la continuïtat dels compromisos establerts.
- Creixement d'infraestructures irracional (xarxes viàries).
- Preocupació pel desenvolupament urbanístic. Hi ha una manca de planificació urbana que comporta una pèrdua del patrimoni cultural i natural.
- Manca sensibilitzar la població local en temes relacionats amb una NCT (Nova Cultura del Territori). Existeix un mínim interès de la població local en temes de protecció ambiental. Les persones responen si hi ha una obligació o sanció. La manca de conscienciació pot ser deguda a una manca d'informació, de coneixement.
- Manca formació a la població local i tècnics.
- La manca d'informació, la poca coordinació i la poca participació provoquen una manca de projecte del territori.
- En el moment de redactar l'Informe de Sostenibilitat de les Comarques Gironines es detecta una dispersió de dades.
- Manca posar a la pràctica projectes que tenen una repercussió important en matèries ambientals (Agendes 21, Cartes del Paisatge...). El fet de no concretar aquest projectes genera desànim.
- En les entitats predomina el voluntariat i hi ha una manca de personal alliberat.
- Manca de models alternatius realistes i models d'actuacions realistes. Poder recórrer a aquests models genera confiança.
- Manca el compromís de la societat per defugir del sistema paternalista de l'administració.

GRUP 2

- Manca el suport en determinades accions. Dificultat d'aglutinar les persones per conscienciar dels problemes. Poca representació i força per fer-se sentir.
- Falta definir què són els Cercles per a la Sostenibilitat Territorial. Han de tenir una estructura amb capacitat de generar influència i capacitat d'acció?
- Dificultat d'explicar què és la NCT. És difícil passar del fet general a accions més concretes.
- Cal més organització i coordinació. Els esforços envers una acció concreta han d'estar ben articulats ja que sinó es queden diluïts. Té poc abast.
- Manca sensibilitzar a les escoles en una NCT. L'àmbit d'influència és molt gran.
- Manca treball en xarxa que permeti sumar esforços.
- Existeix un voluntariat social que és necessari i hi ha de ser, però cal una professionalització de les entitats que permeti que perdurin en el temps.
- Aprofitar l'escenari de la CRISI per innovar davant d'accions més sostenibles. Parlar de la CRISI POSITIVA i no de la CRISI NEGATIVA.
- Falta actuar davant la xarxa social i no tant enfront la política.
- Manquen nous canals de comunicació per arribar a un públic més ampli (per exemple, Facebook, etc.).

GRUP 3

- La manca de possibilitats de quedar-se a viure i treballar en una comarca és el primer obstacle per a facilitar un relleu generacional que doni continuïtat a les entitats i projectes.
- Manca crear vincles i informar a la nova gent que arriba al territori. Els nouvinguts viuen d'esquena al territori. Situació similar als municipis que veuen incrementada la població en caps de setmana.
- Falta didàctica en el llenguatge de la NCT. El discurs sovint està allunyat de la realitat local: cal traduir el concepte "sostenibilitat" en expressions i exemples comprensibles per a tothom.
- Falta conscienciar a la població del seu poder en la presa de decisions. Predomina una actitud conformista.
- La manca de planificació a nivell de Catalunya (la Generalitat encara no ha definit els Plans Comarcals de Catalunya o Pla Director) impossibilita desenvolupar una Nova Cultura del Territori ja que condueix a "executar" projectes i plans concebuts a nivell local però sense analitzar-ne l'encaix a nivell supra-local.
- Hi ha una manca de participació en la planificació (per exemple, Agendes 21, POUMs, etc.).
- Són necessaris mecanismes que enforteixin les petites entitats que es creen. Hi ha elevat voluntariat i poca professionalització, per això algunes entitats petites tenen una vida de 2 o 3 anys.

GRUP 4

- Dificultat alhora de transmetre què vol dir una Nova Cultura del Territori. És necessita un conflicte.
- Actitud conformista de la societat. Falta opinió crítica.
- Manca informació i periodicitat alhora de presentar informes- Aquest fet genera desmotivació, desgast, passivitat, etc.
- Manca el coneixement de les potencialitats d'un territori per part de la població local.

- Manca la col·laboració ciutadana en l'observació del territori, en la generació de dades locals. (Per exemple, l'Observatori va haver de recórrer, en part, a fons documental no local per redactar l'informe de sostenibilitat de les comarques gironines).
- Manquen processos per transformar en accions o projectes les necessitats observades a escala local.
- Manca l'elaboració d'un mapa de conflictes/potencialitats territorials.
- Manca la difusió de les accions que es desenvolupen.
- Falta millorar el contacte entre territoris amb situacions similars.
- No hi ha traspàs del cotxe a la bici. Les solucions més sostenibles no arriben als sectors no sensibilitzats.

GRUP 5

- Les accions reactives desgasten molt i desmotiven a la llarga. S'haurien de potenciar accions proactives, constructives, que aglutinin, etc.
- Falta sensibilitzar, manca una cultura pel territori. Les persones només es mobilitzen quan els afecta de prop.
- Manca una anàlisi dels impactes o riquesa d'un territori que ajudi a reconèixer les potencialitats d'aquell territori. Qui hauria de fer aquest anàlisi? Tècnics externs al territori o el propi territori. Aquestes potencialitats s'haurien de difondre a la població local.
- Manca informació a la població local que permeti generar opinió sobre els Plans Territorials, Plans Urbanístics, accions diverses, etc. Aquesta manca d'informació genera dues reaccions. D'una banda, passivitat i indiferència i, de l'altra, les actuacions ja venen determinades sense haver fet una consulta pública prèvia (paternalisme de les administracions).
- Les entitats encara es sustenten des del voluntariat. Aquest fet desgasta i facilita el "tirar la tovallola".
- Manca explicar a la població local què entenem per Nova Cultura del Territori.
- Des del punt de vista econòmic, manca una anàlisi sobre el sector econòmic ambiental que faria possible la NCT. Falta un grup de pressió econòmic.

2- Quins recursos no acabeu d'aprofitar prou bé del CST?

GRUP 1

No han tingut temps material de desenvolupar aquest apartat.

GRUP 2

- Falta donar a conèixer els recursos de que disposa el CST.
- S'hauria d'utilitzar més la via de comunicació del CST per transmetre idees, projectes, iniciatives. El CST disposa d'una xarxa de difusió creada.
- El CST hauria de generar opinió pública. No existeixen suficients instruments per contrastar la opinió pública de grans temes d'actualitat (Per exemple, el CST hauria de ser capaç de redactar articles, generar opinió, assistir a tertúlies, etc.).
- Des del CST s'haurien de promoure jornades de formació sobre:
 - Parlar en públic
 - Redactar comunicats de premsa
 - Redactar articles d'opinió

GRUP 3

- Assessorament per buscar finançament per projectes o activitats impulsades des de les entitats.
- Suport logístic per a l'organització d'actes, activitats, etc.
- Falta donar a conèixer els recursos de que disposa el CST. PROPOSTA: es planteja elaborar un díptic informatiu del CST per comunicar a les entitats que ofereix: recursos, assessorament, etc. Per poder facilitar aquests serveis cal una bona gestió organitzativa i de comunicació (tant del CST cap a les entitats com de les entitats cap el CST)
- Cal una bona organització del CST per a no desaprofitar tots els contactes, informació, etc. que se'ns facilita.
- L'Informe elaborat per l'Observatori és un bon recurs informatiu que pot ser útil a les entitats però cal donar-lo a conèixer.
- Sol·licitar l'organització d'actes on s'expliqui què és el CST i la Nova Cultura del Territori.
- Difusió d'activitats organitzades des de les entitats. El CST pot fer d'altaveu.
- PROPOSTA: El CST podria recollir experiències que facilitin les entitats i posar-les al servei d'altres que ho sol·licitin. Fer possible un intercanvi d'experiències.

GRUP 4

- Poc coneixement dels recursos de que disposa el CST. Hi ha un desconeixement per part de les entitats.
- La pàgina web del CST és poc clara. No es localitzen els serveis que ofereix el CST.
- Manca un intercanvi d'experiències entre entitats.

GRUP 5

- Poc coneixement dels recursos de que disposa el CST. Hi ha un desconeixement per part de les entitats.
- El CST hauria de facilitar activitats de divulgació que donin continuïtat de funcionament a les entitats entre projecte i projecte. Al llarg de l'any una entitat pot organitzar un nombre d'accions concretes però poden quedar períodes d'inactivitat llargs. Per evitar aquesta estacionalitat el CST podria facilitar recursos més divulgatius i itinerants.
- El CST ha destinat molts esforços a crear materials i recursos, però ha mancat una bona difusió. Ara es tractaria de consolidar aquestes activitats i fer-ne una bona difusió.
- Oferir a les entitats la xarxa de contactes. Actuar com un altaveu.
- Donar a conèixer instruments i eines de participació ciutadana a les entitats.

3- Quines creieu que són les estratègies prioritàries del CST en els tres propers anys?

GRUP 1

- Crear una xarxa d'experiències sostenibles que siguin extrapolables a altres territoris. Per exemple, si en un municipi es porta a terme la recollida del residu a través del sistema Porta a Porta i es considera és eficient en l'aprofitament i gestió de residus, poder demanar que un representant d'aquest municipi i un tècnic puguin realitzar una xerrada informativa a un altre territori.
- Consolidar el suport de professionals o persones alliberades a les entitats. Es podria vehicular des de diferents cercles.
- Des de l'Observatori vetllar perquè les dades obtingudes siguin objectives i locals i facilitar-les a les entitats que les requereixin per fer estudis.
- Facilitar cursos de formació adreçats a les entitats i a la societat en general. La figura que podria vehicular els cursos des de les entitats cap al CST serien els cercles territorials.
- Ajudar a la creació d'un projecte de territori a través de la implicació dels cercles.

GRUP 2

- Potenciar la funció d'altaveu del CST per difondre i donar a conèixer les accions que es desenvolupen des del propi CST i des de les entitats.
- Desenvolupar iniciatives que permetin conscienciar a les persones que no tenen una sensibilització per problemàtiques ambientals i socials.
- Articular iniciatives semblants entre diferents entitats. El CST podria fer de mediador i ajudar a sumar esforços per iniciatives similars.
- Contribuir a que les entitats se sentin part del CST, és a dir, fer més proper el projecte del CST a les entitats.
- Crear un mapa de conflictes territorials- Digitalització.
- Dinamitzar la creació de Cercles Territorials i Sectorials als territoris que de moment no en tenen.
- Tenir en compte les noves tecnologies alhora de difondre i donar a conèixer el CST. Crear espais d'opinió virtual, per exemple, Democràcia 2.0.

GRUP 3

- Des de l'Escola del Territori, difondre molt més els projectes de formació i educació (EducAcció).
- Donar suport a altres entitats d'Educació Ambiental en temes que l'Escola del Territori hagi detectat mancances.
- Pressionar perquè projectes que s'han realitzat es desenvolupin. Per exemple, pressionar per a l'aplicació de les Agendes de 21. Vetllar perquè s'utilitzin com a eina de gestió.
- Identificar quins són els indicadors que ens cal conèixer per a identificar la "sostenibilitat". Facilitar el llenguatge.
- Difondre a la societat que el moment de CRISI que estem vivint té unes conseqüències positives que cal conèixer.
- Facilitar recursos, informacions i documentació a les entitats que poden ser necessàries a l'hora d'elaborar estudis d'impacte ambiental, tramitació d'al·legacions, etc.
- El CST hauria d'ajudar les entitats a treballar conjuntament en el seu territori i així maximitzar els esforços de totes elles.

GRUP 4

- Aprofitar les noves tecnologies com a eina de treball per donar-se a conèixer: Facebook, eines del google, pàgina web dinàmica on hi podrien participar les entitats.
- Aprofitar oportunitats puntuals, com ara la sequera, per fer un treball més incisiu.
- Donar la volta a la crisi econòmica i destacar les conseqüències positives d'aquesta. Potenciar el Decreixement .

GRUP 5

- Donar a conèixer els recursos que pot oferir el CST (Observatori, Escola del Territori, Xarxa Crítica) tan a les entitat com a les administracions. És important que les administracions vegin el CST com una entitat on poden recórrer per buscar opinió o criteri encaminat cap a una NCT.
- Fer més present el CST en debats, tertúlies, fòrums per tal de contribuir a generar més opinió crítica.
- Vehicular les accions territorials fent de pont entre la població i l'administració i/o el món acadèmic.
- Insistir a les entitats locals que pressionin per a l'aplicació de processos participatius i que a la fi d'aquests quedin reflectides en el document final.